

Ankara Girişimi (2011 tarihli metin)

(Taslak)

Özet

Çölleşme/Arazi Bozulması ve Kuraklık (ÇABUK) insanlığı tehdit eden en reel problemlerden birisidir. Günümüzde uluslar arası gündemi yoğun şekilde meşgul eden "iklim değişikliği" üzerinde tam olarak mutabakat sağlanamamışken, kısa adı ile "ÇABUK" şeklinde ifade edebileceğimiz bu fenomen, insanlığı ve dünyayı etkileyen, gerçek hayatta görülebilen bir problemidir.

Başta Afrika ve Orta Asya ülkeleri, diğer bir ifade ile En Az Gelişmiş ülkeler olmak üzere 50 milyon insanın gelecek 10 yıl içinde, ÇABUK nedeni ile vatanlarından taşınmak zorunda kalacakları öngörülmektedir.

Birleşmiş Milletler verilerine göre¹ her yıl 12 milyon hektar verimli alan insan etkileri nedeni ile "insan eliyle oluşturulmuş çöller" haline gelmektedir. İnsan hayatının temel elementlerinden birisi olan toprağı muhafaza etmeden; kırsal fakirlikle, iklim değişikliği ile, biyolojik çeşitliliğin kaybı ile ve gıda kıtlığı ile mücadele etmek imkansızdır.

Her sene 24 milyar ton verimli toprak kaybolmakta olup, süreç bu şekilde devam ederse "petrol kıtlığından" daha zor ve şiddetli bir "toprak kıtlığı" yaşanacağı açıktır. BM FAO raporlarına göre 900 milyon hektar alanın, diğer bir ifade ile ülkemizin yaklaşık 12 katı bir alanın uygun metotlarla yeniden kazanılabileceği, rehabilite edilebileceği ve insanlığın hizmetine sunulabileceği mütalaa edilmektedir.

Küresel bir problem olan ÇABUK ile mücadele yine küresel bir işbirliği ile mümkün hale gelebilecektir. Ülkemiz kendi topraklarında yaptığı çalışmalara ek olarak, "lider ülke" olmanın maddi ve manevi mesuliyetini hissederek başta "En Az Gelişmiş Ülkeler" olmak üzere birçok ülke ve bölge ile ortak çalışmalar yürütmektedir.

Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (BMÇMS) kararlarını uygulanması için başta en az gelişmiş ülkeler olmak üzere Afrika kıtasında yer alan gelişmekte olan ülkeler ile ortaklaşa çalışmalar yapmaktır. Bu çalışmalar ülkelerin çölleşme ile mücadele ulusal eylem programında yer alan faaliyetlerin uygulanması, kumul tespit çalışmaları, ağaçlandırma, mevcut ormanların sürdürülebilir kullanımı ve bozuk alanların rehabilitasyonu, küçük ölçekli gelir getirici faaliyetler, fidancılık ve katılımcı entegre havza rehabilitasyonu gibi konularda teknik işbirliği, eğitim ve uygulama projeleri geliştirmektir.

Bu girişim, Orman ve Su İşleri Bakanlığı koordinasyonunda Dış İşleri Bakanlığı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yürütülecektir.

¹ <http://www.unep.org/press/docs/2004/040401.htm>

Geçmiş

- **18-21 Ağustos 2008** tarihlerinde İstanbul'da TİKA ve Dışişleri Bakanlığımızca organize edilen Türkiye-Afrika İşbirliği Zirvesi sonuçları.
- Afrika Ülkeleri ile yapılacak çalışmaların koordinesi için 2010/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi ,
- **9-13 Mayıs 2011** tarihlerinde ülkemizin ev sahipliğinde İstanbul'da düzenlenen IV. Birleşmiş Milletler En Az Gelişmiş Ülkeler Konferansı' nın da Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ülkemiz adına *"En Az Gelişmiş Ülkelerin her birinin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak, bu ülkelere yönelik ekonomik, mali, kültürel ve teknik işbirliği ile eğitim yardımlarını önümüzdeki dönemde de sürdüreceğiz. Bu doğrultuda, Türkiye, 48 ülkenin ihtiyaç ve kapasitelerine göre, teknik işbirliği proje ve programları ile eğitim bursları bağlamında kullanılmak üzere, 2012 yılından itibaren, yılda toplam 200 milyon dolarlık bir kaynak tahsis etme hedefini belirlemiştir.*
- IV. Birleşmiş Milletler En Az Gelişmiş Ülkeler Konferansı' nın da sonucunda "En Az Gelişmiş Ülkeler 2011-2020 Eylem Planı" kabul edilmiş ve ülkemiz adına Sayın Başbakanımızın taahhüt ettiği hususlar burada da yer almıştır. Bu eylem planı "Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele On yılı; 2010-2020" Belgesi ile ortak hususları içermektedir.
- Çölleşme temel olarak arazi bozulması ve arazinin verimini kaybetmesidir. Afrika'daki fakirliğin temelinde "çölleşme arazi bozulması ve kuraklık" yer almaktadır. Ülkemiz BM En Az Gelişmiş Ülkeler Konferansında "Afrika'daki zor şartlarla mücadele edeceğine dair Devlet taahhüdü vermiş olup" *bu taahhüdün en etkin uygulama araçlarından birinin "BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi"* olduğu mütalaa edilmektedir.
- **20 Eylül 2011** tarihinde New York'ta BM Genel Kurulunda Rio+20 hazırlıklarını da içerecek şekilde "**Çölleşme ile Mücadele Üst Seviye Zirvesi**" sonuç bildirgesi,
- UNCCD COP10; 10-21 Ekim 2011 tarihlerinde Kore'de yapılmış olup, ülkemiz ÇEM Genel Müdürü Hanifi AVCI' nın başkanlığında bir heyet; Afrika ve Orta Asya Ülkeleri temsilcileri ile, Afrika' dan gelen sivil toplum temsilcileri ile UNCCD yetkilileri ile heyetler bazında görüşmeler,
- TİKA' nın desteği ile, "Ağaçlandırma ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü"nce hazırlanıp uygulanan "Arazi Rehabilitasyonu/Çölleşme ile Mücadele ve Ormancılık Bölgesel İşbirliği Projesi"² çıktıları.
- BMÇMS uygulanmasını geliştirmek için, 10 yıllık stratejik plan ve çerçevesinin başlatılmasına yönelik kararıyla, Taraflar konferansı, önümüzdeki on sene için, Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Konferansı'nın (UNCCD) bütün

² http://www.vitrana.gov.tr/ara-taraflar/ara-sayfa-afrika_dosyasi/Protoller-sonuc-ler.html

paydaşlarının ve ortaklarının eylemlerine yol göstermek için formüle edilmiş stratejik amaçlar.

Ankara Girişiminin Gerekçesi

1. Çölleşme/Arazi bozulumu ve kuraklık insanlığın bugününü tehdit eden en gerçekçi bir küresel problemdir. Dünya üzerindeki pek çok ekonomik ve sosyal problemin kaynağını toprağın bozulması ve bunun sonucunda verimliliğinin kaybolması,
2. Türkiye başta ormancılık faaliyetleri olmak üzere pek çok uygulaması ile çölleşme ile mücadele konusunda dünyanın önde gelen ülkeleri arasında yer alması,
3. Ülkemizin Afrika ülkelerine yönelik olarak yapmış olduğu açılım ve bu kapsamda en az gelişmiş ülkelere yönelik destek taahhüdü,
4. Türkiye BMÇS kapsamında gelişmiş ülke statüsünde yer almaktadır. BMÇMS VIII., IX, X. taraflar konferansında alınan kararlar doğrultusunda gelişmekte olan ülkelere çölleşme ile mücadele konusunda destek vermesi gerekliliği,
5. BMÇM sözleşmesinin 10 yıllık stratejik planı, Sözleşmenin arazide uygulanmasının ve uygulamaların izlenmesi ve mekanizmalarının genel performansının ölçülmesi için önemli bir yol açmıştır. Bu, son zamanlarda Küresel Çevre İmkanı (GEF) 'in UNCCD çatısı altında altyapı oluşturma eylemlerine fon yaratmak için çalışmalarını yetersizliği,
6. Gıda güvenliği, arazi işgali, tekerrür eden kuraklık döngüsü ve gıda güvenliği gibi stratejik, toprakla alakalı meselelerin tekrar ortaya çıkması, Sözleşmenin küresel idare ve sürdürülebilirliğe destek olan özgün bir vasıta olması.
7. Ankara girişimi, kuraklık ve çölleşmenin Afrika kıtasında yer alan çölleşme ve kuraklıkta en çok etkilenen ülkelere ve buralarda yaşayan yoksul insanlara destek vermeyi teşvik eden ve destek veren bir girişimdir.

Ankara Girişiminin hedefleri ve amacı

1. Ülkemizin yapmış olduğu Afrika ve en az gelişmiş ülkeler açılımı uygulanmasını sağlamak,
2. Çölleşme ve toprak bozulumunu önleme ve tersine çevirmek için ülkemizin küresel bir ortaklık oluşturma vizyonu çabası ve Strateji'nin Dördüncü Hedefi planı, "ulusal ve uluslar arası aktörler arasında etkili ortaklık kurarak, Sözleşmenin uygulanmasının desteklenmesi için kaynakların seferber edilmesine" Ankara girişimi, mükemmel bir araç olacaktır.
3. Ankara girişiminin hedefi, Sözleşmenin uygulanmasını geliştirmek için, hedef belirlemek, projeler oluşturmak ve etkili ortaklıkların kurulmasını sağlamak.
4. Kuraklık ve çölleşmenin Afrika kıtasında yer alan ve en çok etkilenen ülkelere ve buralarda yaşayan yoksul insanlara etkisinin azaltmak,

5. Bu ülkelerin kurumsal kapasitesini geliştirmek ve toplumda bilgi ve bilinçlendirme yolu ile farkındalık yaratmak,
6. Ülkelerin sahip olduğu geleneksel bilgi ve teknolojileri günümüz teknolojilerine uyarlamak,

Anakara girişiminin ana öğeleri

Ankara girişiminin potansiyelini maksimize etmek için, Afrika ve en az gelişmiş ülkeler açılımının temel yaklaşımı ile BMÇMS 10 yıllık Stratejiyle doğru orantılı odak alanlar belirlenmiştir .

1. Politika ve Strateji Geliştirme
 - a. Çölleşme ile mücadele ulusal eylem programların hazırlanması/yenilenmesi veya 10. Yıllık stratejiye uyumlaştırılması,
 - b. Ulusal ormancılık stratejilerinin hazırlanması
2. Bilinç yaratma, eğitim, kapasite geliştirme,
 - a. İlgili kurumların ve STK'ların kapasitesinin geliştirilmesi,
 - b. Çölleşme ve ormancılık alanlarında eğitim yolu ile bilgi paylaşımı,
 - c. Çölleşmede etkilenen halkın çölleşme konusunda duyarlılığını geliştirmek ve farkındalık yaratmak,
3. Ekosistem ve toplulukların şartlarının iyileştirilmesi,
 - a. Entegre katılımcı havza rehabilitasyon ,
 - b. Rüzgar ve su erozyonu ile mücadele,
 - c. Kumul stabilizasyonu,
 - d. Bozulmuş ormanlık alanların rehabilitasyonu,
 - e. Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı,
 - f. Fidanlık tesisi ve mevcut olanların rehabilitasyonu,
 - g. Çölleşmede etkilenen insanların yaşam seviyesinin geliştirilmesi için gelir getirici faaliyetler.

ANKARA ZORLUKLARI AŞMA GİRİŞİMİ (2015 tarihli metin)

UNCCD Taraflar Konferansının 12.ci Oturumu Ankara, Türkiye’de, Sözleşmenin uygulanmasını önemli derecede etkilemesi olası, küresel süreçler ile ilgili bir dizi kararın alınacağı önemli bir dönemde gerçekleşecektir. Bu kararlar, kısa bir süre olan, 2015 yılının son çeyreğindeki 3 ay içerisinde alınacaktır.

Aşağıdaki girişim, kanıtlanmış Türk liderliğinin bir dizi belirli alanlarda artırılması için önerilmektedir. LDN’nin ve gittikçe belirginleşen iklim değişikliği etkisi (arazi verimliliği ve UNFCCC süreci aracılığıyla) ortak hedefi üzerine dayalı olan Sözleşmenin hızlıca uygulanmasına bir ivme kazandırmayı öngörmektedir.

Türkiye 2015-2020 döneminde bir dizi kilit hedefler sağlayacaktır.

1) Sürdürülebilirliğin Desteklenmesi – İklim Değişikliği için “Land Wedge” Oluşturulması

2015 ile 2020 arasındaki dönemde, iklim anlaşması Paris’te yapılacak ve uygulanması için gerekli mekanizmalar geliştirilecektir. Arazi ilk defa bir uluslararası iklim anlaşması içerisinde önemli bir şekilde yer alacaktır. Türkiye arazi yönetiminin iklim değişikliği gündeminde üst sıralarda yer almasını sağlayacaktır – iklim değişikliğinin aynı anda hem adaptasyonunda hem de azaltılmasında Sürdürülebilir Arazi Yönetiminin (SLM) rolünü savunacaktır. Bu girişim ile bugün SLM’ye yatırım yaparak, 30 yıllık bir arazi kümesinin alınabileceğini savunacaktır. “Land Wedge” bir zaman dilimini temsil etmektedir. Düşük karbonlu bir enerji ekonomisine geçiş için zaman gerekmektedir. Bu tamamıyla Türkiye’nin G20 Başkanlığı için dile getirdiği istekleri ile doğru orantılıdır.

- İklim değişikliği adaptasyonunda arazi sektörünün kilit rolünün teşvik edilmesi ve zorluklar/başarıların belgelenmesi için adaptasyon platformu.
- Gıda sistemlerinin –gıda güvenliği, kırılğan küçük ölçekli çiftliklerin üretkenliği – iklim değişikliği karşısındaki dayanıklılığının teşvik edilmesi üzerine odaklanılacaktır.
- Kapsamlı bir şekilde arazi sektörünü içine alan Ulusal Kalkınma Konseyleri (NDC)nin geliştirilmesi ve uygulanması için Azaltım desteği.
- Arazinin İklim Finansı içindeki rolü – özellikle özel sektör, hibeler.

2) Arazi Bozulumu Nötrlüğü’nün artırılması

Önümüzdeki yıllardaki asıl zorluk, LDN’nin en iyi uygulamaların küresel ölçeğe taşınması ile bir hakikat haline getirilmesi ve tüm UNCCD bölgesel eklerinde benimsenmesi ve geniş uygulama bulması için teşvikidir.

Türkiye başta Afrika ve Asya’da olmak üzere birçok coğrafi bölgede liderliğini zaten kanıtlamıştır. Türkiye’nin LDN Pilot Projesi deneyimine dayanarak ve bunun yanı sıra aynı şekilde arazi restorasyonu ve kuraklık yönetimi deneyimi ile Türkiye, LDN’nin uygulamasını ileriye taşımak

için, tüm UNCCD bölgesel ekleri ülkeleri (Afrika, Asya, Kuzey Akdeniz ve Merkezi Doğu Avrupa) ile işbirliği yaparak liderliğini küresel ölçüğe taşıyacaktır.

Ankara Zorlukları Aşma Girişimi, 2020 yılı itibariyle LDN paradigmasına yönelik açık bir kararlılık gösteren ülkeler içinde ki XXX milyon hektarlık bozulmuş arazi restorasyonu için iddialı ve somut küresel bir hedef ortaya koyacaktır. Bu hedefe ulaşmak için, Türkiye, finansman ve pratik katkılar sağlamaları için ilgili ülkelere, özel şirketlerden ve potansiyel ortak kuruluşlardan yeni kurulmuş LDN Fonuna kaynak seferberliğinde bulunulması için çaba sağlayacaktır.

3) LDN için kapasite geliştirme

Ankara Zorlukları Aşma Girişimi arazi bozulumu nötrlüğünün artırılması çabaları üzerine temellendirilmiş olup, özel Türk uzmanlık alanlarına dayanmaktadır. Türkiye uzun yıllar boyunca, bilhassa Afrika'da eğitime yaptığı büyük yatırımlar ile ve sivil toplumun beceri ve kapasitelerini geliştirme konularında, kendini kapasite geliştirmede lider konumuna getirmiştir. Ankara Zorlukları Aşma Girişiminin bir parçası olarak – Türkiye, Arazi Bozulumu Nötralitesi için UNCCD'nin kapasite geliştirme çabalarında LDN'ye ulaşmak için, en çok nerede gerekli ise orada ihtiyaç olunan bilginin elde edilmesine yardımcı olarak bir devrim yaratacaktır. Bu girişim özel sektörü ve sivil toplumu, girişimden fayda sağlayacak en alakalı ve önemli paydaşlar olarak belirlemiştir.

- Özel Sektör için Kapasite Geliştirme

- Sürdürülebilir Kalkınma Dünya İş Konseyi ile işbirliği içinde, Girişim kalkınmayı destekleyecek ve işletmeler için bir LDN aracı sunacaktır. Bu araç işletmeler için arazi bozulumunun kendi şirketleri için ne anlama geldiği (önemlilik) ve bozulmadan korunmak için kendi değer zincirleri boyunca gerekli adımlarda yardımcı olacaktır. Bu, işletmelerin arazi bozulumuna katılmaları için "giriş alanları" üzerinde netlik sağlayacak ve arazi bozulumunu nötrleştirmenin çoğul sonucunun faydalarını gösterecektir.

- Sivil Toplum için Kapasite Geliştirme

- Burs programı, uluslararası ve Türk kurumlarının ağı üzerinden kritik paydaşlar (özellikle de sivil toplum) için LDN ile alakalı eğitim fırsatları sunacaktır. Burs programı (müfredat) ve eğitim fırsatlarının listesi, kanun yapıcılar için oluşturulan Toprak Liderliği Akademisine ayna tutacaktır ve LDN'ye ulaşmak amacıyla ihtiyaç duyulan becerilerin gelişmesini hedefleyecektir.
- Bilgi ve Yenilik Fuarı – ilk defa Ankara'da COP 12 ile başlatıldı. Fuar yenilikçileri ve araştırmacıları, özel sektörü ve diğer kritik paydaşları, bizi arazi bozulumunu nötrleştirmeye ulaştıracak bilgi ürünlerini sergilemek için bir araya getirecektir.
- Kapasite Geliştirme Pazar Yeri – 2013 yılında kurulmuş kapasite geliştirici fırsatlar sunan online bir platformdur. Girişim, sivil toplum paydaşlarının LDN'nin gerçekleşmesinde üstlerine düşen rolü oynayabilmeleri için pazarın fırsatlara ulaşma ve sağlama kapasitesini büyük ölçüde artıracaktır.

THE ANKARA CHALLENGE INITIATIVE

The 12th Session of the UNCCD Conference of the Parties is taking place in Ankara, Turkey at a pivotal time with a number of decisions taken in global processes likely to dramatically impact the implementation of the Convention. These decisions will be taken within a short period – just 3 months in the final quarter of 2015.

The following initiative is proposed to leverage proven Turkish leadership in a number of specific areas. It envisages a rapidly accelerating implementation of the Convention based on a common target of LDN and the influence of climate change (on land productivity and through the UNFCCC process) becoming more noticeable.

Turkey will secure in the period 2015-2020 a number of key goals.

1) Buttressing Sustainability - Establishing the Land Wedge for Climate Change

In the period between 2015 and 2020, the climate deal to be agreed at Paris and mechanisms for its implementation will be developed. It is expected that land will feature prominently in an international climate deal for the first time. Turkey will help ensure land management stays high up on the climate change agenda – championing both the role of SLM in adaptation and mitigation of climate change. The initiative will argue that by investing in SLM now, we are able to buy a 30 year land wedge. The wedge represents a period of time. Time necessary to ensure the transition to a low-carbon energy economy can take place. This is fully in-line with the ambitions Turkey has expressed for its G20 Presidency.

- Adaptation – platform for documenting challenges/successes and promoting the key role of the land sector in climate change adaptation.
- A particular focus will be on promoting the resilience of food systems – food security, productivity of vulnerable smallholder farms – in the face of climate change.
- Mitigation – support to development and implementation of NDCs that incorporate the land sector in a comprehensive way.
- The role of land in Climate Finance – esp. private sector, remittances.

2) Scaling Up Land Degradation Neutrality

The real challenge of the coming years is to make LDN a reality by taking best practice to a global scale and promoting the adoption and wide implementation on the ground of LDN in all UNCCD regional annexes.

Turkey has already demonstrated its leadership in a number of geographic regions, mainly in Africa and Asia. Building upon Turkey's experience in the LDN Pilot Project as well as the national experience in landscape restoration and drought management Turkey will project its leadership to a global scale, by cooperating with (targeted/most affected)

countries from (Africa, Asia, NM and CEE) all UNCCD regional annexes in moving towards LDN implementation.

The Ankara Challenge Initiative would establish an ambitious and tangible global target to restore XXX million hectares of degraded land by 2020 within countries that are showing a clear commitment towards the LDN paradigm. In order to achieve this goal, Turkey would lead a resource mobilization effort to ensure funding and practical contributions from interested country, private corporations, and potential partner organizations in the new Land Degradation Neutrality Fund. It would be linked to and complement Initiative 20x20 in Latin America and the Caribbean and The Bonn Challenge.

3) Capacity Building for LDN

Building on efforts to scale up land degradation neutrality, the Ankara Challenge Initiative would draw on a field of particular Turkish expertise. Turkey has established itself as a leader in capacity building, investing heavily in training and in building the skills and capacity of civil society, particularly in Africa, over many years. As part of the Ankara Challenge Initiative – Turkey will revolutionize UNCCD's capacity building efforts for Land Degradation Neutrality helping to get the knowledge needed to achieve LDN to where it is needed most. The Initiative has identified the private sector and civil society as the most relevant and crucial stakeholders to benefit from the initiative.

- Capacity Building for the Private Sector
 - In collaboration with World Business Council for Sustainable Development, the Initiative will support the development and roll out of a LDN toolkit for businesses. The toolkit will help businesses assess what land degradation means for their companies (materiality) and the steps necessary to avoid degradation along their value chains. It will provide clarity on "go-zones" for businesses to get engaged in land rehabilitation and demonstrate the benefits of going land degradation neutral to the triple bottom line.
- Capacity Building for Civil Society
 - The fellowship programme will offer LDN related training opportunities for critical stakeholders (esp. civil society) at a network of international and Turkish institutions. The fellowship programme (curriculum) and list of training opportunities will mirror that of the Soil Leadership Academy established for policy makers and target the development of skills needed to achieve LDN.
 - Knowledge and Innovation Fair – launched for the first time at COP 12 in Ankara. The Fair will bring together innovators and researchers, the private sector and other critical stakeholders to showcase the knowledge products that can help us reach land degradation neutrality.
 - Capacity Building Marketplace – an online platform offering capacity building opportunities was launched in 2013. The Initiative will dramatically expand the ability of the Marketplace to reach and provide opportunities for civil society stakeholders so that they can play their role in reaching LDN.